

Обучение за журналисти

„Правилният въпрос: рак, медии и отговорност“

Добрата журналистика за рака започва с по-добрия въпрос.

Еднодневно обучение-уъркшоп за до 15 журналисти, които отразяват здравни теми. Организира го Фондация Астра Форум в рамките на европейския проект CURTAIN.

Основна информация

Дата и час	8 ноември 2026 г., 13:00–16:30
Място	София, присъствено в НЦЗПБ
Формат	Кратки лекции, уъркшопи, казуси и практическо упражнение по писане
Участници	15 журналисти, предимно отразяващи здравни теми
Език	Български
Участие	Безплатно, с предварителна регистрация до 31 октомври 2026 г. тук: https://forms.gle/RTMb2iUufiajerrx8
Организатор	Фондация Астра Форум, партньор в проекта CURTAIN
Рамка	CURTAIN – Beating Cancer Inequalities through Literacy in Europe, съфинансиран от ЕС по програма EU4Health (GA № 101219448)

Защо това обучение

Медиите са един от основните източници на информация за рака. Начинът, по който пишем за него, влияе върху това какво знаят хората, от какво се страхуват и кога търсят помощ.

В България това има особена тежест ([EU Country Cancer Profile: Bulgaria 2025](#), ОИСП/ЕК):

- България е една от само две страни в ЕС, в които смъртността от рак е нараснала през 2011–2021 г.
- Страната е сред най-зле представящите се в ЕС по повечето рискови фактори.
- Под 5% от момичетата и момчетата са напълно ваксинирани срещу HPV до 15-годишна възраст (ЕС: 64%).

- Няма организиран популационен скрининг, а хората без осигуровка, в отдалечени райони и с нисък доход се изследват най-рядко.

Сензационните заглавия, „чудотворните“ лечения и дезинформацията в мрежите задълбочават тези неравенства. Информирания журналист са съюзник на онкологичната грамотност – умението да намираме, разбираме и използваме надеждна информация за рака.

Обучението продължава първия Европейски ден на онкологичната грамотност (14 октомври 2026 г.). Символът му е въпросителен знак, оформен като панделка: разбирането започва с по-добрите въпроси.

Цели

След обучението участниците ще могат:

1. Да поставят новините за рака в контекста на реалната ситуация и неравенствата в България.
2. Да оценяват надеждността на източници, изследвания и прессъобщения и да интерпретират коректно статистика.
3. Да разпознават и неутрализират дезинформацията за рака, без да я разпространяват неволно.
4. Да разказват историите на пациентите етично, с емпатия и без стигма.
5. Да избират език и заглавия, които информират, а не плашат.

Тематични модули

Обучението съчетава кратки лекции с работа в групи, анализ на реални медийни публикации и практическо писане.

Модул	Лектор	Формат
1. Приветствие и въведение в онкологичната грамотност	Доц. Момчил Баев, д.м.	Лекция
2. Дезинформация и онлайн съдържание за рака. Как да проверяваме източници на информация?	Инж. Георги Стоилчев	Теоретична и практическа част
3. Медийното говорене за онкозаболяванията – гледната точка на пациентите	Евгения Александрова, АПОЗ	Лекция
4. Пациентското преживяване, психоемоционалният свят на боледувачите с рак и защо са важни за журналистите	Вера Спирова, здравен психолог, психотерапевт	Теоретична и практическа част

Предварителна програма

Час	Сесия
12:45–13:00	Регистрация
13:00–13:15	Приветствие и въведение в онкологичната грамотност – доц. Момчил Баев, д.м.
13:15–14:15	Дезинформация и онлайн съдържание за рака. Как да проверяваме източници на информация? (теоретична и практическа част) – инж. Георги Стоилчев
14:15–14:30	Кафе пауза
14:30–15:20	Медийното говорене за онкозаболяванията – гледната точка на пациентите – Евгения Александрова, АПОЗ
15:20–16:20	Пациентското преживяване, психо-емоционалният свят на боледуващите с рак и защо са важни за журналистите (теоретична и практическа част) – Вера Спирова, здравен психолог, психотерапевт
16:20–16:30	Обобщение, оценка и връчване на сертификати

Покана

Към журналистите. Каним журналисти от печатни, онлайн, радио и телевизионни медии, които пишат или искат да пишат на здравни теми, с фокус върху онкологичните заболявания. Не се изискват медицински знания. Местата са 15 и се запълват по реда на регистрацията.

Очаквани резултати

- 15 журналисти с практически умения за точно и отговорно отразяване на рака.
- Сертификати за участие и списък на участниците.
- Кратки материали, написани по време на практическото упражнение.
- Мрежа от журналисти и експерти за бъдещо сътрудничество по темата.
- Възможност да се потопите в емоционалните преживявания на пациентите, което ще ви даде автентично вдъхновение.

Регистрация и контакт

Регистрация до 31 октомври 2026 г.: <https://forms.gle/7cHNB2e8zC6HW8dM7>

За въпроси: доц. д-р Момчил Баев, председател на Фондация „Астра Форум“, преподавател в Нов български университет – momchil@astraforumfoundation.org

Повече за инициативата: cancerliteracyday.eu · curtainproject.eu

За лекторите

Доц. Момчил Баев, д.м.

Доц. Момчил Баев е експерт по общественото здраве с над 15 години опит в здравеопазването. Той е доцент в департамент „Здравеопазване и социална работа“ на Нов български университет. Завършва магистратура по общественото здраве и здравен мениджмънт (2015) и придобива образователна и научна степен „доктор“ по социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията (2020) в Медицински университет – София. През 2020 г. основава Фондация „Астра Форум“, която организира националната конференция за ваксинапредотвратими заболявания, и оттогава е неин председател. От 2023 г. е консултант на Европейската организация за борба с рака (European Cancer Organisation) за България по темата за HPV и свързаните с вируси видове рак. Научните му интереси включват сексуалното здраве, инфекциозните заболявания, общественото и психичното здраве. Автор е на научни публикации и учебници, сред които монографията „Качество на живот и психично здраве на медицинските специалисти в България“.

Инж. Георги Стоилчев, доз

Инж. Георги Стоилчев е доктор по общественото здраве, завършил Тракийски университет – Стара Загора. Има значителен опит в сферата на комуникациите, дезинформацията и управлението на информационни потоци. Заемал е различни позиции в сферата на здравеопазването, както в частния, така и в държавния сектор.

Евгения Александрова, АПОЗ

Евгения Александрова е председател на Управителния съвет на Асоциацията на пациентите с онкологични заболявания (АПОЗ) от 2004 г. След като преживява рак на гърдата, посвещава повече от две десетилетия на защитата на правата на онкологично болните. Създава първата пациентска група за жени с рак на гърдата, развива я в национална организация с регионални клонове, а през 2004 г. разширява обхвата ѝ към всички онкологични заболявания. АПОЗ помага на пациентите като „навигатор“ в здравната система: предоставя проверена информация, съдейства за второ мнение и лечение в чужбина и води диалог с институциите за по-добър достъп до лечение и медицински изделия. Евгения Александрова е утвърден глас на пациентите в публичния дебат за ранната диагностика, скрининга и палиативните грижи в България.

Вера Спирова, здравен психолог, психотерапевт

Вера Спирова е здравен психолог и психотерапевт с практика в София. Работи в рамките на когнитивно-поведенческата терапия – структуриран и целенасочен подход за разпознаване и промяна на мисловни и поведенчески модели, които създават затруднения. Подходът ѝ е биопсихосоциален: разглежда психичното благополучие заедно с физическото здраве. Работи с тревожност, депресивни състояния, психосоматични оплаквания, тревожност, свързана със здравето, стрес и прегаряне. Вера Спирова притежава магистърски степени по психология на здравето и по здравен мениджмънт. Провежда обучение в Когнитивно-поведенческа терапия в “Институт за психично здраве и развитие”, София.

Проектът CURTAIN е съфинансиран от Европейския съюз по програма EU4Health. Изразените мнения са на авторите и не отразяват непременно тези на ЕС или HaDEA.